

Budakeszi Vadaspark

www.vadaspark-budakeszi.hu

Ha valaki jó levegőre, csodás környezetre vágyik, és még hazai vaddal is szeretne találkozni, az látogassa meg a Budakeszi Vadasparkot! A Vadaspark nem hagyományos értelemben vett állatkert, hanem egy erdő darabkája, ahol a fák között sétautak vezetnek, s a területet tágas vadbemutató parcellákra osztották.

A Vadaspark erdei sétát és állatkert-látogatást ígér – egyszerre. Fő profilja a hazai vad bemutatása. Megtalálható itt a gímszarvas, melynek derék agancsú bikái „teremnek” a hazai erdőkben, noha a legutóbbi világrekordok már nem nálunk estek. A gímszarvassal ma már szerte az országban találkozhatunk, olyannyira elszaporodott, hogy már ott is megtelepedett, ahol annak előtte híre-hamva sem volt. Állománya ma jócskán meghaladja a százezret. Természetesen nem maradhat ki a gyűjteményből a lapátos agancsú dámvad és leggyakoribb nagyvadunk, az őz sem. Tavasszal többen is behoznak elárvtulnak hitt őzgidákat. Pedig a pöttyös őzgyerekek nem árvák, csupán a suta egy időre magukra hagyta őket. Sajnos az őzgidák felnevelése még ma is meglehetősen macerás feladat.

Vaddisznó

Róka

Erdeink, nádasaink, sőt kultúrterületeink legnagyobb számban előforduló nagyvadja a vaddisznó, a látogatók nagy örömeire gyakran születnek csíkos malacok is. A vaddisznó csak akkor válik veszélyessé, ha malacai vannak, megsebesítik vagy megszelídül. Ez utóbbi eset akkor szokott előfordulni, ha a városokba, falvakba mind nagyobb számban betévedő sertevaddal barátkozni kezdenek, netán rendszeresen táplálékkal közelre csalogatják őket.

A muflon nem őshonos, hanem betelepített vadjuh faj. A természetvédők szerint hazai állományát jelentősen csökkenteni kellene, mivel élőhelyét, amelynek egy része a féltett és védett sziklagyepek világa, tönkreteszi, míg a vadászok szerint helye van a hazai faunában, és szívesen vadásznak rá. Csigája mindenesetre kívánatos vadásztrófea.

A barnamedvék és a farkasok tágas, korszerű kifutókat birtokolnak. Hajdan közös férőhelyen tartották őket, ám láthatóan jobban érzik magukat külön tartva.

Európai bölény

Az európai bölény még a középkorban eltűnt hazánk jelenlegi területéről, majd vélhetően 1762-ben elejtették az utolsó kárpáti bölényt is. (Különbéle szakkönyvekben más és más időpontok szerepelnek.) A kárpáti bölény külön alfajt képviselt, éppúgy, mint az 1927-re kiirtott kaukázusi bölény. Ma a Kaukázusban élő bölények amerikai bölény és síkföldi bölény hibridek. A síkföldi bölényt sikerült megmenteni a kipusztulástól, az, hogy a faj fennmaradt, az európai állatkerteknek köszönhető. Ma a világ állatkertjeiben félig szabadon és szabadon több mint 3000 tiszta vérű európai bölény él.

Mókus

A park legnagyobb ritkasága az európai bölény, amely hazánk állatkertjeiben nagyon ritka.

Természetesen kisebb állatok is élnek a Vadasparkban. Az éjszaka aktív, nappal elhúzódó fajokat látványvetésekkel hozzák közelebb a közönséghez. A sakál, nyestkutya és nyest egyaránt megsemmisíthető, de látható még, egyebek mellett, a hazánkban egyre ritkább üregi nyúl és mókus is. Él itt bájos nagy pele is, csak éppen ritkán látható, télen pedig egyáltalán nem. Ennek fő oka, hogy ősszel jól meghízik, eredeti testtömegének akár kétszeresére is, októbertől áprilisig pihen, téli álmat alszik. Ekkor ne is keressük ketrecében! Itt él Európa talán legöregebb, húszéves hiúza, amely a Nyír-egyházi Állatparkból érkezett. Az elmúlt év újdonsága volt a házi bivaly és az ázsiai vadló vagy más néven Przewalski-ló beszerzése. Ez utóbbi faj hazánkban csak a Hortobágyon, illetve Budakeszin látható.

A nyestkutya

A nyestkutya őshazája igen messze esik hazánktól, eredetileg Kelet-Ázsiát lakja. Magyarországra egy, a volt Szovjetunióba történt telepítés után került. 1961-ben Lónyán látták-lőtték először. Azóta többször is felbukkant a híradásokban.

A Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézetének kérdőíves felmérése szerint a nyestkutya nem is különösebben ritka hazánkban. 1997 és 2006 között évente átlagosan 34 vadgazdálkodási egység számolt be többnyire alkalmi jelenlétéről.

A nyestkutya élőhelye is leginkább a mocsaras-nádas, sűrű növényzetű vizes helyekre korlátozódik. (Igaz, előfordul mezőgazdasági területeken is, de jóval ritkábban.) Különleges viselkedési formája, hogy az alárendelt egyedek, a legtöbb kutyafélével ellentétben, nem csóválják a farkukat.

A nyestkutya párban vagy magányosan jár tápláléka után. Ősszel nagy mennyiségű növényi táplálékot fogyaszt, ezzel is felkészül a téltre, amikor is a kutyafélék között egyedülálló módon téli álmat alszik. Mielőtt „nyugovóra térne”, testtömege akár meg is duplázódhat. Ez a periódusa azonban nem „igazi” téli álom, sőt, enyhébb napokon fel is ébred, hogy némi táplálék után nézzen.

Vacka lehet elhagyott róka- vagy borzktorék, sziklarepedés, fák gyökerei között kialakított menedék, sűrű náddal fedett sziget.

A nyestkutya főleg kisebb állatokat fogyaszt, leginkább rágcsálókat, halakat, kétélűeket. A madarak és fészekaljuk sincs biztonságban tőle. Eszik emellett rovarokat, csigákat, földigilisztát, sőt egyes területeken, főleg télen nem veti meg a döghúst sem. A kellemetlen szagú cickányok is szerepelnek az étlapján. Táplálékát képezik még gyümölcsök, bogyók és különféle magvak.

A ragadózó madarak közül említést érdemel a pusztai sas, amely – hála a hathatós természetvédelemnek – hazánk egyre gyakoribb fészkelője, és ugyanez mondható el legnagyobb baglyunkról, az uhuról is. Macskabaglyok, örvös galambok, fácánok és vízimadarak is láthatók a volierekben. Sok a mentett madár is.

A háziállatok részlege a tulajdonképpeni Vadaspark határain kívül esik. Itt látható a híres és felettébb ritka sváb, Tolna megyéből származó cikta juh, a magyar tarka szarvasmarha, melynek igénytelensége folytán a szerepe egyre nő, a mangalica, a magyar parlagi szamár és mások.

Az egyik sétaút mentén híres vadászok, erdészek szobrai és életrajzai tisztelegnek a hajdani vadászmúlt jeles képviselői előtt.

Ne hagyjuk otthon a távcsövet, ha a Budakeszi Vadasparkba látogatunk. Érdekes szemügre venni itt a park szabad lakóit is. Elsősorban a különféle énekesmadarakban gyönyörködhetünk, de találkozhatunk erdei kétléltekkel és hüllőkkel is.

A Vadaspark természetes tartási körülményeire mi sem jellemzőbb, mint az, hogy a vadak igen nagy területen szelélhetők, ezért a park a természetfotósok, vadfotósok zarándokhelye lett. Az itt készült képek rendszeresen megjelennek különféle vadász- és természetmagazinokban. A szabad területeiken élő vadak is gyakran megfigyelhetők a túraútvonalak és ösvények mellől. A létesítmény elhelyezkedése azért is érdekes, mert a szeszélyesen szabdaltnak egészen különleges a klímája. A déli és délnyugati oldalak szárazak és melegek, viszont az északi és északkeleti területek hűvösek és nedvesek. Így minden vadfaj megtalálja a számára optimális búvó- és táplálkozóhelyeket.

Parasztudvar

Állatsimogató

A Budakeszi Vadasparkot 1979-ben, a Nemzetközi Gyermekekévé alkalmából vehették birtokba a látogatók. Területe 397 hektár, de a tényleges bemutató rész, ahol fogságban élnek az állatok, 30 hektár. Ezen a területen található a parkoló, a pihenőpark, a piknikező és szalonnasütő helyek is. Érdekes a kilátóba is felmenni, ahonnan kis szerencsével nemcsak a pompás kilátásban gyönyörködhetünk, hanem megpillanthatunk néhány vadat is.

Kezdetben a zárt téren bemutatott állatállomány igencsak szegényes volt, gímszarvast, dámvadatot, őzet, vaddisznót, muflont és afféle kakukktójásként afrikai sörényes juhokat és skót gímszarvasokat láthatott a közönség. A többi kifutó, röpde és ketrec csak később készült el. A Vadaspark, noha mindig is számos látogatót vonzott, lassan elavult, így megérett az idő a rekonstrukcióra. Szabó Péter ügyvezető igazgató irányításával folyamatosan fejlődik a bemutató, az emblemikus főbejárat felújítása után elkészült egy vadállat-simogató, ahol szelíd muflonokkal és dámvadakkal lehet szó szerint testközelből megismerkedni. Felújították a bölénykifutót, megépült a büfé és a melegező, a parasztudvar

Mosómedve

háziállatait végre megfelelő méretű karámot birtokolnak, átadták a rókakifutót, felújították a bekötőutat és a parkolót. Emellett átalakult a közönségkapcsolat is, előadások, szakvezetések, látványteretésekre várják a látogatókat.

A park ars poeticája a következő volt és maradt: „Összefoglalva a Vadaspark létesítésének alapszándékát és funkcióit, azt kell kiemelni, hogy nem zárt állatkerti viszonyokat kívántunk megteremteni. A természettől egyre jobban elmaradó embert a szabad természetbe kívánjuk visszavezetni, hogy annak minden szépégét és értékét felismerje és ezáltal őrizze meg” (Hőnich, 1985–86).